

|

61994J0340

Domstolens dom (femte avdelningen) den 30 januari 1997. - E.J.M. de Jaeck mot Staatssecretaris van Financiën. - Begäran om förhandsavgörande: Hoge Raad - Nederländerna. - Social trygghet för migrerande arbetstagare - Bestämmande av tillämplig lagstiftning - Begreppen verksamhet som anställd och verksamhet som egenföretagare. - Mål C-340/94.

Rättsfallssamling 1997 s. I-00461

Sammanfattning

Parter

Domskäl

Beslut om rättegångskostnader

Domslut

Nyckelord

1 Social trygghet för migrerande arbetstagare - Tillämplig lagstiftning - Begreppen verksamhet som anställd och verksamhet som egenföretagare enligt artikel 14a och 14c i förordning nr 1408/71 - Bestämmande enligt lagstiftningen om social trygghet i den medlemsstat där verksamhet utövas - Dessa begrepp saknar gemenskapsrättslig betydelse

(Rådets förordning nr 1408/71, artikel 14a och 14c)

2 Social trygghet för migrerande arbetstagare - Tillämplig lagstiftning - Person som samtidigt utövar verksamhet som anställd och verksamhet som egenföretagare i två olika medlemsstater - Lagstiftning i en av dessa två medlemsstater som ger försäkring mot endast en del av de risker som täcks av social trygghet - Tillåtlighet - Försäkringstagare som utövar verksamhet i denna medlemsstat endast vissa arbetsdagar i veckan - Bestämning av beloppet för de avgifter som skall betalas utan hänsyn till de avgifter som har inbetalats i den andra medlemsstaten - Tillåtlighet

(Rådets förordning nr 1408/71, artikel 14c.1 b)

Sammanfattning

3 Begreppen "verksamhet som anställd" och "verksamhet som egenföretagare" skall vid tillämpningen av artikel 14a och 14c om bestämmande av tillämplig lagstiftning, i avdelning II i förordning nr 1408/71, ändrad och uppdaterad genom förordning nr 2001/83, skall anses avse de verksamheter som betraktas som sådana vid tillämpningen av lagstiftningen om social trygghet i den medlemsstat inom vars territorium verksamheterna utövas.

Eftersom det nämligen framgår av lydelsen av artikel 13.1 i förordningen att dess avdelning II särskilt avser anställda och egenföretagare såsom de har definierats i artikel 1 a i förordningen, medför en logisk och sammanhängande tolkning av den personkrets på vilken förordningen är tillämplig och av systemet med kollisionsnormer, som införts genom förordningen, att ifrågavarande begrepp i förordningens avdelning II skall tolkas mot bakgrund av definitionerna i artikel 1 a i förordningen. En arbetstagares beteckning som anställd eller egenföretagare i den mening som avses i denna artikel följer emellertid av det nationella system för social trygghet till vilket denna arbetstagare är ansluten. Det är endast definitionerna i detta system, vilka kan avvika från definitionerna enligt arbetsrätten, som skall beaktas.

Det går inte att gentemot denna hänsyftning till definitionerna i de nationella lagstiftningarna angående social trygghet invända att det skulle finnas en gemenskapsdefinition av begreppet arbetstagare i den mening som avses i artikel 48 i fördraget. För det första innehåller förordning nr 1408/71 nämligen inte någon uppgift ur vilken det skulle vara möjligt att härleda att gemenskapslagstiftaren skulle ha avsett att hänvisa till sagda definition. För det andra förutsätter förordningen inte, med beaktande av att den endast är avsedd att samordna de nationella lagstiftningarna om social trygghet, att det finns en sådan definition, till skillnad från artikel 48 i fördraget, som förutsätter att den personkrets som omfattas av artikelns tillämpningsområde måste kunna identifieras genom själva gemenskapsrätten.

4 Om artikel 14c.1 b i förordning nr 1408/71 är tillämplig utgör gemenskapsrätten inte hinder för att en person enligt lagstiftningen i en av dessa medlemsstater endast är försäkrad mot en del av de risker som täcks av dess system för social trygghet, såvida det i detta avseende inte förekommer någon diskriminering mellan egna medborgare och medborgare i andra medlemsstater. Villkoren för rätt eller skyldighet att ansluta sig till ett system för social trygghet, eller en viss gren av ett sådant system, skall bestämmas i lagstiftningen i var och en av medlemsstaterna.

Vid tillämpning av nämnda artikel utgör gemenskapsrätten inte hinder för att det i en av de två medlemsstaterna bestäms hur stort beloppet av de avgifter skall vara som skall betalas in av en försäkringstagare som endast under vissa arbetsdagar i veckan utövar verksamhet inom dess territorium, utan att hänsyn tas till de avgifter som denne försäkringstagare eventuellt betalar i den andra medlemsstaten, på grund av den verksamhet som han utövar där de resterande dagarna. Förordningen innehåller nämligen inte någon bestämmelse enligt vilken en medlemsstat skulle vara skyldig att ta hänsyn till att denna person endast under några arbetsdagar i veckan utövar verksamhet inom detta territorium vid beräkningen av de avgifter som den tar ut på den andel av inkomsten som försäkringstagaren förvärvat inom dess territorium.

Parter

I mål C-340/94,

angående en begäran enligt artikel 177 i EG-fördraget, från Hoge Raad der Nederlanden, att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i det vid den nationella domstolen anhängiga målet mellan

E.J.M. de Jaeck

och

Staatssecretaris van Financiën,

angående tolkningen av artikel 14a och 14c i rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen, i dess lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 2001/83 av den 2 juni 1983 (EGT L 230, s. 6),

meddelar

DOMSTOLEN

(femte avdelningen)

sammansatt av ordföranden på den första avdelningen L. Sevón, tillförordnad ordförande på den femte avdelningen, samt domarna D.A.O. Edward, J.-P. Puissochet (referent), P. Jann och M. Wathelet,

generaladvokat: D. Ruiz-Jarabo Colomer,

justitiesekreterare: avdelningsdirektören H.A. Rühl,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

- den nederländska regeringen, genom juridiske rådgivaren A. Bos, utrikesministeriet, i egenskap av ombud,

- Europeiska gemenskapernas kommission, genom M. Patakia och P. Van Nuffel, båda vid rättstjänsten, i egenskap av ombud,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att muntliga yttranden har avgivits vid sammanträdet den 4 juli 1996 av: den nederländska regeringen, genom biträdande juridiske rådgivaren M. Fierstra, utrikesministeriet, i egenskap av ombud, den brittiska regeringen, företrädd av P. Watson, barrister, Europeiska unionens råd, företrädd av G. Houttuin, rättstjänsten, i egenskap av ombud, och kommissionen, företrädd av P. Van Nuffel,

och efter att den 12 september 1996 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

Domskäl

1 Hoge Raad der Nederlanden har genom beslut av den 21 december 1994, som inkom till domstolens kansli den 29 december samma år, begärt att domstolen enligt artikel 177 i EG-fördraget skall meddela ett förhandsavgörande avseende en fråga om tolkningen av artikel 14a och 14c i rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom

gemenskapen, i dess ändrade och uppdaterade lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 2001/83 av den 2 juni 1983 (EGT L 230, s. 6, nedan kallad förordningen). [Övers. anm.: I originaltexten görs en åtskillnad mellan begreppen *activité salariée* och *travailleur salarié* å ena sidan samt *activité non salariée* och *travailleur non salarié* å den andra. Av den svenska förordningstexten framgår inte denna åtskillnad, utan begreppsparet anställd respektive egenföretagare har använts i båda fallen. I denna text används på svenska originaltextens begreppspar verksamhet som anställd och anställd respektive verksamhet som egenföretagare och egenföretagare.]

2 Frågan har uppkommit under en tvist mellan de Jaeck och Staatssecretaris van Financiën angående inbetalningen av avgifter till Nederländernas allmänna socialförsäkringssystem.

3 de Jaeck, som är belgisk medborgare, hade år 1984 två arbeten. Förutom att utöva verksamhet som egenföretagare inom det belgiska territoriet, där han var bosatt, var de Jaeck direktör för och ende aktieägare i ett bolag med begränsat ansvar i Nederländerna dit han vanligtvis for under två dagar i veckan. På grund av denna sistnämnda verksamhet anmodades han att inbetala avgifter till det nederländska allmänna socialförsäkringssystemet.

4 de Jaeck hävdade att han inte tillhörde detta system och väckte talan vid *Gerechtshof te 's-Hertogenbosch* för att erhålla återbetalning av den i detta syfte inbetalade summan. Denna domstol sänkte hans avgift efter en ny beräkning. Den ogillade likväl talan i övrigt med motiveringen att det följde av rättspraxis från *Hoge Raad der Nederlanden* att direktören för ett bolag med begränsat ansvar vilken innehar en stor del av andelarna i detta bolag anses utöva verksamhet som anställd vid detta bolag vad gäller såväl inkomstbeskattning som uttag av avgifter till det allmänna socialförsäkringssystemet. *Gerechtshof te 's-Hertogenbosch* ansåg under dessa omständigheter att den berörde, som utövar verksamhet som anställd i Nederländerna och verksamhet som egenföretagare i Belgien, i enlighet med artikel 14c.1 b i förordningen, jämförd med dess bilaga 7, omfattas av lagstiftningen i var och en av dessa stater.

5 de Jaeck överklagade domen till *Hoge Raad der Nederlanden*. Med hänvisning till *Centrale Raad van Beroep te Utrechts* rättspraxis angående försäkring för anställda enligt vilken direktören för ett bolag med begränsat ansvar som innehar en stor del av andelarna i bolaget inte kan betraktas som anställd, hävdade han i huvudsak att han - på grundval av att han utövade verksamhet som egenföretagare i såväl Nederländerna som Belgien - i enlighet med artikel 14a.2 i förordningen endast borde omfattas av lagstiftningen i den medlemsstat i vilken han är bosatt.

6 de Jaeck påstod i andra hand att om han trots allt på grund av sin yrkesverksamhet i Nederländerna skulle omfattas av den nederländska lagstiftningen, skulle det vid beräkningen av hans avgift tas hänsyn till att han utövade denna verksamhet under endast två dagar i veckan, medan han under resten av dagarna utövade verksamhet som egenföretagare i Belgien, avseende vilken han omfattades av den belgiska lagstiftningen.

7 Eftersom *Hoge Raad der Nederlanden* anser att tvistens lösning förutsätter en tolkning av förordningen, har den beslutat att förklara målet vilande och begära att EG-domstolen skall meddela ett förhandsavgörande beträffande tolkningen av följande frågor:

"1) Skall begreppet 'verksamhet som anställd', i samband med tolkningen av artikel 14a och 14c i rådets förordning nr 1408/71 av den 14 juni 1971, tolkas så, att det även avser anställningsförhållandet för direktören för ett bolag vars kapital är uppdelat i andelar, vilken har anställts mot ersättning och samtidigt är majoritetsägare till bolaget, vilket innebär att han rent faktiskt är den som bestämmer vid bolagsstämman?

2) För det fall att beaktande av ifrågavarande medlemsstats nationella rätt skulle vara nödvändigt för att besvara den första frågan, är det då enligt gemenskapsrätten tillåtet att artikel 14c i förordning nr 1408/71 skulle tillämpas - vilket skulle ske i detta fall, om nederländsk rätt tillämpades - på ett sätt som skulle innebära att en person, under de omständigheter som

beskrivits i den första frågan, endast är försäkrad mot en del av de förhållanden som omfattas av medlemsstatens socialförsäkring - och inte anses vara försäkrad mot övriga förhållanden som täcks av detta system - i detta fall bestämmelserna för försäkring av anställda - och följaktligen är skyldig att betala avgifter?

3) Om bestämmelsen i början av artikel 14c.1 b i förordning nr 1408/71 innebär att lagstiftningarna i två medlemsstater är tillämpliga, hindrar vissa regler inom gemenskapsrätten då att en av medlemsstaterna i enlighet med sin lagstiftning kräver betalning av avgifter till allmän socialförsäkring på grund av den verksamhet som har utövats inom dess territorium - vissa arbetsdagar varje vecka - utan hänsyn till att den andra medlemsstaten enligt sin lagstiftning eventuellt kräver betalning av avgifter på grund av den verksamhet som har utövats inom dess territorium - de resterande arbetsdagarna varje vecka - och, om denna fråga skall besvaras jakande, i vilken omfattning?"

Den första frågan

8 Den hänskjutande domstolen vill genom sin första fråga få klarhet i om den verksamhet som utövas i Nederländerna av en person i de Jaecks ställning skall anses utgöra verksamhet som anställd eller verksamhet som egenföretagare vad gäller tillämpningen av artikel 14a och 14c i förordningen. Denna fråga rör tolkningen i stort av begreppen "verksamhet som anställd" och "verksamhet som egenföretagare" vilka framgår av förordningens avdelning II angående bestämmande av tillämplig lagstiftning.

9 Den personkrets som förordningen är tillämplig på definieras i artikel 2 som är en av de allmänna bestämmelserna i avdelning I. Enligt artikel 2.1 gäller förordningen i synnerhet för "anställda och egenföretagare, som omfattas eller har omfattats av lagstiftningen i en eller flera medlemsstater och som är medborgare i en medlemsstat".

10 Begreppen "anställd" och "egenföretagare", som används i denna bestämmelse, definieras i artikel 1 a i förordningen. De avser samtliga personer som är försäkrade som anställda eller egenföretagare inom ramen för ett av de system för social trygghet som nämns i artikel 1 a.

11 I artikel 13.1, som inleder förordningens avdelning II som rör bestämmande av tillämplig lagstiftning, föreskrivs att om något annat inte följer av artikel 14c skall personer för vilka denna förordning gäller omfattas av lagstiftningen i endast en medlemsstat. Det är således enligt artikel 14a.2 i förordningen så att en person som vanligtvis utövar verksamhet som egenföretagare inom två eller flera medlemsstaters territorier omfattas av lagstiftningen i den medlemsstat inom vars territorium han är bosatt.

12 I artikel 14c.1 b föreskrivs emellertid att de personer som samtidigt utövar verksamhet som anställda inom en medlemsstats territorium och verksamhet som egenföretagare inom en annan medlemsstats territorium i de fall som anges i bilaga 7 skall omfattas av lagstiftningen i var och en av de medlemsstaterna, i fråga om den verksamhet som utövas inom dess territorium. Punkt 1 i bilaga 7 avser de personer som utövar verksamhet som egenföretagare i Belgien och verksamhet som anställda i en annan medlemsstat, med undantag av Luxemburg.

13 Bestämmelserna i avdelning II avser således, till skillnad från bestämmelserna i avdelning I, inte anställda och egenföretagare utan verksamhet som anställd och verksamhet som egenföretagare. De två sistnämnda begreppen har emellertid inte definierats i förordningen.

14 Enligt kommissionen och den brittiska regeringen skall "verksamhet som anställd" och "verksamhet som egenföretagare", enligt vad som avses i förordningens avdelning II, nämligen uppfattas som verksamheter som betraktas som sådana vid tillämpningen av lagstiftningen om social trygghet i den medlemsstat inom vars territorium dessa verksamheter utövas.

15 Kommissionen har betonat att denna tolkning, som stöds av definitionen av begreppen "anställd" och "egenföretagare" i artikel 1 a i förordningen, säkerställer samstämmigheten mellan artikel 2.1 och förordningens avdelning II genom att det därigenom försäkras att de kollisionssnormer som föreskrivs i avdelning II är tillämpliga på alla personer som faller inom förordningens tillämpningsområde.

16 Den nederländska regeringen, som har grundat sig på skillnaden mellan de begrepp som används i förordningens artikel 2.1 och avdelning II, har däremot hävdats att begreppen verksamhet som anställd och verksamhet som egenföretagare borde ges en enhetlig gemenskapsrättslig tolkning med avseende på artiklarna 48 och 52 i EG-fördraget, såsom domstolen fastställde i domen av den 24 mars 1994 i mål C-71/93, Van Poucke (Rec. 1994, s. I-1101).

17 Enligt en fast rättspraxis skall det vid tolkningen av en gemenskapsrättslig bestämmelse, förutom begreppen däri, i förekommande fall även tas hänsyn till sammanhanget och syftena med de regler dit bestämmelsen hör (se bland annat dom av den 17 november 1983 i mål 292/82, Merck, Rec. 1983, s. 3781, punkt 12).

18 Det skall i detta hänseende anföras att det i artikel 51 i fördraget, varigenom förordningen genomförs, föreskrivs att medlemsstaternas lagstiftningar skall samordnas, men inte att de skall harmoniseras. Skillnaderna i fråga om innehåll och förfarande mellan systemen för social trygghet i var och en av medlemsstaterna, och följaktligen mellan rättigheterna för de personer som arbetar i dem, berörs således inte av denna bestämmelse (se bland annat dom av den 15 januari 1986 i mål 41/84, Pinna, Rec. 1986, s. 1, punkt 20).

19 När det således gäller att bestämma vilka personer som kan åberopa förordningens bestämmelser om samordning av de nationella systemen för social trygghet hänvisas det i förordningen till de personer som är anslutna till dessa system. I enlighet med de kombinerade bestämmelserna i artiklarna 1 a och 2.1 gäller förordningen för de anställda eller egenföretagare som omfattas eller har omfattats av lagstiftningen i en eller flera medlemsstater, förutsatt att anställda och egenföretagare avser personer som i någondera egenskapen är försäkrade inom ett system för social trygghet. Såsom kommissionen med rätta har anfört stöder sig begreppen anställd och egenföretagare, till vilka det hänvisas i förordningen, på så sätt på de definitioner som ges begreppen i medlemsstaternas lagstiftningar i fråga om social trygghet, och de är oberoende av vilken beskaffenhet verksamheten anses ha enligt arbetsrätten.

20 I förordningens artikel 13.1, som inleder avdelning II som rör bestämmande av tillämplig lagstiftning, föreskrivs vidare att om inte annat följer av artikel 14 c, skall "personer för vilka ... förordning[en] gäller" omfattas av lagstiftningen i endast en medlemsstat, medan frågan vilken denna lagstiftning är skall avgöras enligt bestämmelserna i avdelning II.

21 Det följer av lydelsen av denna bestämmelse att avdelning II i synnerhet avser de anställda och de egenföretagare som åsyftas i förordningens artikel 2.1, såsom dessa personer definieras i artikel 1 a.

22 Såsom domstolen har ansett i den i dag avkunnade domen i målet de Jaeck (C-340/94, ännu inte publicerad i rättsfallssamlingen), medför en logisk och sammanhängande tolkning av den personkrets på vilken förordningen är tillämplig och av systemet med kollisionssnormer som införts genom förordningen under dessa omständigheter att ifrågavarande begrepp i förordningens

avdelning II skall tolkas mot bakgrund av definitionerna i förordningens artikel 1 a.

23 På samma sätt som en arbetstagares beteckning som anställd eller egenföretagare i den mening som avses i artiklarna 1 a och 2.1 i förordningen följer av det nationella system för social trygghet till vilket denna arbetstagare är ansluten, skall begreppen verksamhet som anställd och verksamhet som egenföretagare följaktligen tolkas i överensstämmelse med de verksamheter som i avdelning II i förordningen avses med de verksamheter som anses som sådana enligt den lagstiftning som är tillämplig i fråga om social trygghet i den medlemsstat inom vars territorium dessa verksamheter utövas.

24 Den nederländska regeringens argument till stöd för påståendet att begreppet "personer som är anställda" i förordningens avdelning II skulle motsvara definitionen av arbetstagare enligt fördragets artikel 48 såsom denna framgår av domstolens rättspraxis medför inte ett ifrågasättande av den ovan gjorda tolkningen.

25 I detta hänseende skall det erinras om att domstolen har fastställt att begreppet "arbetstagare", såsom det används i fördraget, och i synnerhet i dess artikel 48, inte kan definieras med hänvisning till medlemsstaternas lagstiftningar, utan har en gemenskapsrättslig räckvidd. I det motsatta fallet skulle tillämpningen av gemenskapsrättsliga regler avseende den fria rörligheten för arbetstagare riskera att begränsas, eftersom innehållet i detta begrepp skulle kunna fastslås och ändras ensidigt, utan gemenskapsinstitutionernas kontroll, i de nationella lagstiftningarna genom vilka det således skulle vara möjligt att efter eget gottfinnande hindra vissa personkategorier från att dra fördel av fördraget (se bland annat dom av den 11 juli 1985 i mål 105/84, Danmols Inventar, Rec. 1985, s. 2639, punkt 24).

26 Domstolen har följaktligen ansett att begreppet arbetstagare skall definieras enligt objektiva kriterier som kännetecknar ett anställningsförhållande med beaktande av de berörda personernas rättigheter och skyldigheter, eftersom ett anställningsförhållandes väsentliga kännetecken utgörs av att en person under en viss tid, för en annan och under dennas överinseende, utför prestationer för vilka han får lön (se senast dom av den 27 juni 1996 i mål C-107/94, Asscher, REG 1996, s. I-3089, punkt 25).

27 I det föreliggande fallet skall det påpekas att bestämmelserna i förordningens avdelning II inte har till ändamål att tilldela de där avsedda personerna några särskilda rättigheter som de i vissa fall skulle kunna berövas av medlemsstaterna. Såsom domstolen har ansett beträffande artikel 13.2 a är det enda syftet med dessa bestämmelser att fastställa den tillämpliga nationella lagstiftningen och inte att definiera villkoren för rätt eller skyldighet att ansluta sig till ett system för social trygghet (dom av den 3 maj 1990 i mål C-2/89, Kits van Heijningen, Rec. 1990, s. I-1755, punkt 19).

28 Under dessa omständigheter är det - i avsaknad av angivande av motsatsen i förordningen - inte möjligt att anta att gemenskapslagstiftaren för tillämpningen av bestämmelserna i denna förordning, avsedda för bestämmande av tillämplig lagstiftning, skulle ha avsett att ge begreppen verksamhet som anställd respektive verksamhet som egenföretagare en fristående gemenskapsrättslig betydelse som dessutom har påverkats av arbetsrätten. Detta gäller i än högre grad, då dessa bestämmelser återfinns i en förordning som inskränker sig till att samordna lagstiftningarna i fråga om medlemsstaternas system för social trygghet.

29 Det skall i detta avseende tilläggas - såsom kommissionen på goda grunder har betonat - att den tolkning som den nederländska regeringen har förespråkat i vissa fall skulle medföra den olägenheten att personer som är försäkrade såsom anställda eller egenföretagare genom ett nationellt system för social trygghet och som därigenom omfattas av den personkrets som faller inom förordningens tillämpningsområde skulle falla utanför tillämpningen av kollisionsnormerna i dess avdelning II, eftersom de inte omfattas av artikel 48 eller 52 i fördraget. Detta skulle till exempel vara fallet med en försäkrad som endast utövar yrkesverksamhet som är så begränsad

att den framstår som rent marginell och av underordnad betydelse (dom av den 23 mars 1982 i mål 53/81, Levin, Rec. 1982, s. 1035, punkt 17, och den ovan nämnda domen i målet Asscher, punkt 25).

30 Det framgår visserligen av domstolens rättspraxis att bestämmelserna i förordningens avdelning II endast avser de situationer som anges och att en person som omfattas av den personkrets som faller inom förordningens tillämpningsområde inte nödvändigtvis befinner sig i en av dessa situationer (se bland annat dom av den 21 februari 1991 i mål C-245/88, Daalmeijer, Rec. 1991, s. I-555, punkterna 11 och 12). En riktig tillämpning av förordningen medför emellertid att bestämmelserna om den personkrets som faller inom dess tillämpningsområde och föreskrifterna om bestämmande av tillämplig lagstiftning i mån av möjlighet skall tolkas på ett sammanhängande sätt.

31 Den nederländska regeringen har vidare gjort gällande att en analog tolkning av begreppen i artikel 1 a och bestämmelserna i förordningens avdelning II skulle stå i konflikt med skillnaden mellan de använda begreppen. Dessutom framgår det av den ovan nämnda domen i målet Van Poucke att de personer som avses i avdelning II måste motsvara de personer som avses i artiklarna 48 och 52 i fördraget.

32 Kommissionen har beträffande den första punkten, i sitt svar på domstolens skriftliga fråga, på goda grunder angett att beteckningen anställd eller egenföretagare vad gäller förordningens tillämpning endast kan slås fast på ett slutgiltigt sätt, när den tillämpliga lagstiftningen har fastställts. Det är således logiskt att det i förordningens avdelning II, som just har till syfte att innehålla ett bestämmande av tillämplig lagstiftning, undviks att använda dessa begrepp och att där mer generellt hänvisas till personer som utövar verksamhet som anställda eller egenföretagare. Även om det är riktigt att dessa tillvägagångssätt i förekommande fall kan leda till osäkerhet, såsom har skett i det föreliggande fallet, innebär detta i det avseendet emellertid att överensstämmelse föreligger i de flesta fall mellan naturen av den verksamhet som en försäkringstagare utövar och hans tillhörighet till ett system för social trygghet i egenskap av anställd eller egenföretagare.

33 Beträffande den andra punkten är det riktigt att domstolen i domen i målet Van Poucke använde sig av begreppet arbetstagare i den mening som avses i artikel 48 i fördraget för att avgöra om den verksamhet som statligt anställd som utövas av en person som faller inom förordningens tillämpningsområde utgör verksamhet som anställd i den mening som avses i förordningens artikel 14c. Det skall det oaktat erinras om att domstolen i det målet hade tolkningssvårigheter beträffande enbart förordningens avdelning II. Van Poucke var nämligen samtidigt statligt anställd i en medlemsstat och egenföretagare i en annan medlemsstat. Medan förordningens artikel 13.2, som avser ett fall med endast en yrkesverksamhet, inför en åtskillnad mellan statligt anställda och anställda eller egenföretagare, rör artikel 14c, som är tillämplig vid sammanträffande av verksamheter som är av olika beskaffenhet, emellertid endast personer som är anställda inom en medlemsstats territorium och egenföretagare inom en annan medlemsstats territorium, utan någon uttrycklig hänvisning till statligt anställda. Det var under dessa särskilda omständigheter som domstolen ansåg att fördragets systematik innebär att statligt anställda skall betraktas som anställda. Domstolen kom emellertid fram till denna slutsats först efter att ha kontrollerat att denna inte motsades av bestämmelserna i förordningens artiklar 13 och 14.

34 Den första frågan skall, med beaktande av allt det hittills anförda, besvaras på så sätt att begreppen "verksamhet som anställd" och "verksamhet som egenföretagare" vid tillämpningen av artikel 14a och 14c i förordningen skall tolkas så, att de avser de verksamheter som betraktas som sådana vid tillämpningen av lagstiftningen om social trygghet i den medlemsstat inom vars territorium verksamheterna utövas.

Den andra frågan

35 Den hänskjutande domstolen vill genom sin andra fråga få klarhet i om gemenskapsrätten - för det fall att förordningens artikel 14c.1 b är tillämplig - hindrar att en person enligt lagstiftningen i en av dessa medlemsstater endast är försäkrad mot en del av de risker som täcks av dess system för social trygghet.

36 Det följer av en fast rättspraxis att villkoren för rätt eller skyldighet att ansluta sig till ett system för social trygghet eller en viss gren av ett sådant system skall bestämmas i lagstiftningen i var och en av medlemsstaterna, såvida det i detta avseende inte förekommer någon diskriminering mellan egna medborgare och medborgare i andra medlemsstater (se bland annat domarna av den 24 april 1980 i mål 110/79, Coonan, Rec. 1980, s. 1445, punkt 12, och den ovan nämnda domen i målet Daalmeijer, punkt 15).

37 Den andra frågan skall således besvaras på så sätt att gemenskapsrätten - för det fall att förordningens artikel 14c.1 b är tillämplig - inte hindrar att en person enligt lagstiftningen i en av dessa medlemsstater endast är försäkrad mot en del av de risker som täcks av dess system för social trygghet, såvida det i detta avseende inte diskrimineras mellan egna medborgare och medborgare i andra medlemsstater.

Den tredje frågan

38 Den hänskjutande domstolen vill genom sin tredje fråga få klarhet i om gemenskapsrätten - vid tillämpning av förordningens artikel 14c.1 b - hindrar att det i en av de två medlemsstaterna bestäms hur stort beloppet av de avgifter skall vara som skall inbetalas av en försäkringstagare som endast under vissa arbetsdagar i veckan är verksam inom dess territorium, utan att hänsyn tas till de avgifter som denne försäkringstagare eventuellt betalar i den andra medlemsstaten på grund av den verksamhet som han utövar där de resterande arbetsdagarna varje vecka.

39 Såsom domstolen har anfört i punkt 12 i denna dom, följer det av artikel 14c.1 b i förordningen att de personer som samtidigt utövar verksamhet som anställda i en medlemsstat och som egenföretagare i en annan medlemsstat i de fall som anges i bilaga 7 skall omfattas av lagstiftningen i var och en av de medlemsstaterna. Dessa personer skall således betala avgifter som i förekommande fall påförs honom i enlighet med var och en av dessa lagstiftningar.

40 Såsom den nederländska regeringen och kommissionen på goda grunder har anfört, kan var och en av dessa medlemsstater dock ta ut avgifter avseende endast den andel av inkomsten som har förvärvats inom dess territorium. I förordningens artikel 14c.1 b föreskrivs nämligen att en person, i de fall som anges i bilaga 7, skall omfattas av lagstiftningen i var och en av dessa stater, endast i fråga om den verksamhet som utövas inom dess territorium.

41 Trots detta innehåller inte förordningen någon bestämmelse enligt vilken en medlemsstat skulle vara skyldig att - vid beräkningen av de avgifter som den tar ut på den andel av inkomsten som försäkringstagaren förvärvat inom dess territorium - ta hänsyn till att denna person endast under några arbetsdagar i veckan utövar verksamhet inom detta territorium.

42 Den tredje frågan skall således besvaras på så sätt att gemenskapsrätten - vid tillämpning av förordningens artikel 14c.1 b - inte hindrar att det i en av de två medlemsstaterna bestäms hur stort beloppet av de avgifter skall vara som skall inbetalas av en försäkringstagare som endast under vissa arbetsdagar i veckan är verksam inom dess territorium, utan att hänsyn tas till de avgifter som denne försäkringstagare eventuellt betalar i den andra medlemsstaten på grund av den verksamhet som han utövar där de resterande arbetsdagarna varje vecka.

Beslut om rättegångskostnader

Rättegångskostnader

43 De kostnader som har förorsakats den nederländska och den brittiska regeringen samt Europeiska gemenskapernas kommission, som har inkommit med yttranden till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

Domslut

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

(femte avdelningen)

- angående de frågor som genom dom av den 21 december 1994 förts vidare av Hoge Raad der Nederlanden - följande dom:

44 Begreppen "verksamhet som anställd" och "verksamhet som egenföretagare" skall vid tillämpningen av artikel 14a och 14c i rådets förordning (EGG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen, i dess ändrade och uppdaterade lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 2001/83 av den 2 juni 1983, tolkas så, att de avser de verksamheter som betraktas som sådana vid tillämpningen av lagstiftningen om social trygghet i den medlemsstat inom vars territorium verksamheterna utövas.

45 Gemenskapsrätten hindrar - för det fall att artikel 14c.1 b i den ovan nämnda förordningen är tillämplig - inte att en person enligt lagstiftningen i en av dessa medlemsstater endast är försäkrad mot en del av de risker som täcks av dess system för social trygghet, såvida det i detta avseende inte förekommer någon diskriminering mellan egna medborgare och medborgare i andra medlemsstater.

46 Gemenskapsrätten hindrar - vid tillämpning av artikel 14c.1 b i den ovan nämnda förordningen - inte att det i en av de två medlemsstaterna bestäms hur stort beloppet av de avgifter skall vara som skall inbetalas av en försäkringstagare som endast under vissa arbetsdagar i veckan är verksam inom dess territorium, utan att hänsyn tas till de avgifter som denne försäkringstagare eventuellt betalar i den andra medlemsstaten på grund av den verksamhet som han utövar där de resterande arbetsdagarna varje vecka.